

2016/2017

Ocena praktyk zawodowych I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym



Uniwersytet Medyczny w
Lublinie

Dział Jakości Kształcenia

Marzec 2018

Spis treści

Wstęp	3
1. Informacje o badaniu	3
Udział studentów w ocenie praktyk zawodowych	6
2. Ogólna ocena praktyk zawodowych studentów UM w Lublinie	9
2.1 I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym	13
1. Kierunek lekarski	17
2. Kierunek lekarsko – dentystyczny	21
Elektroradiologia	24
3. Elektroradiologia I stopień	24
4. Elektroradiologia II stopień	25
5. Higiena stomatologiczna	28
6. Techniki dentystyczne	31
Aneks	32

Wstęp

Zgodnie z polityką jakości kształcenia realizowaną na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie (UM) w roku akademickim 2016/2017 przeprowadzono kolejną edycję badania jakości kształcenia. Badanie objęło studentów wszystkich kierunków i poziomów kształcenia. Integralnym elementem ewaluacji procesu kształcenia jest ocena praktyk zawodowych. Stanowią one szczególnie element dydaktyki, kładący nacisk na kształtowanie umiejętności, kompetencji społecznych oraz stwarzają możliwość ugruntowania zdobytej w trakcie studiów wiedzy teoretycznej poprzez możliwość zastosowania jej w miejscu pracy.

Niniejszy raport zawiera wyniki trzeciej edycji badania przeprowadzonego wśród studentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich wszystkich kierunków studiów realizowanych na UM w roku akademickim 2016/2017. Jego najważniejszy element stanowią rekomendacje będące wynikiem zaobserwowanych w badaniu zależności. Stanowią one jedną z podstaw działania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia.

1. Informacje o badaniu

Przedmiot i cel badania

Przedmiotem badania jest jakość praktyk zawodowych, będących integralnym elementem programu studiów. Punktem wyjścia jest założenie, że przekazywana wiedza i umiejętności w szczególności zostają pogłębione poprzez możliwość ich stosowania w praktyce. Jednym ze źródeł informacji na temat poprawnego przebiegu praktyk jest opinia samych studentów, na podstawie której formułowane są rekomendacje dotyczące możliwości doskonalenia systemu praktyk, tak aby gwarantowały one pełną realizację zakładanych efektów kształcenia.

Ponadto celem badań ewaluacyjnych prowadzonych na UM w Lublinie jest budowanie kultury jakości kształcenia na naszej Uczelni, których niezbędnym elementem jest zaangażowanie studentów. Poprzez doskonalenie mechanizmów komunikacji pomiędzy wszystkimi interesariuszami edukacji dążymy do współtworzenia wysokich standardów kształcenia.

Problematyka badań

Problematyka badań ogniskuje wokół efektywności oraz skuteczności kształcenia poprzez praktyki zawodowe. Poza monitoringiem ogólnej satysfakcji studentów z odbytych praktyk w badaniu skupiono uwagę na osiągniętych rezultatach. Kwestionariusz ankiety na rok akademicki 2016/2017 został zmodyfikowany w celu dostosowania go do specyfiki kształcenia na Uniwersytecie Medycznym. Pytanie o stopień *w jakim praktyki zwiększają szansę na zatrudnienie* zastąpiono pytaniem dotyczącym *realizacji programu praktyk*. Pytanie dotyczące *umiejętności działania pod wpływem stresu* zastąpiono pytaniem o *umiejętność skutecznego rozwiązywania złożonych problemów napotykanych w pracy zawodowej*. Kwestionariusz ankiety zawierał dwanaście pytań, gdzie pytanie dwunaste odnosiło się do sektora, w jakim student odbywał praktykę. Respondenci każdy aspekt, poza pytaniem dwunastym, oceniali posługując się pięciostopniową skalą, w której 1 stanowiło ocenę najniższą a 5 najwyższą. Ponadto stworzono możliwość uzasadnienia swojej oceny w miejscu ankiety przewidzianym na dodatkowe komentarze i sugestie.

W roku akademickim 2016/2017 zadano studentom następujące pytania:

1. Jak ocenia Pan/Pani ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki zawodowej?
2. Jak ocenia Pan/Pani organizację oraz efektywność wykorzystywania czasu podczas praktyk?
3. W jakim stopniu praktyki przyczyniły się do pogłębienia wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów?
4. Na ile poznał Pan/Pani zasady funkcjonowania oraz strukturę instytucji, w której odbywał Pan/Pani praktyki?
5. Jak ocenia Pan/Pani zaangażowanie oraz pomoc wyznaczonego opiekuna praktyk?
6. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętności praktyczne?
7. W jakim stopniu praktyki nauczyły Pan/Pani samodzielność i odpowiedzialność podczas wykonywania pracy?
8. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętność skutecznego komunikowania się w sytuacjach zawodowych i pracy w zespole?
9. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętności organizacji pracy własnej/zarządzania czasem?
10. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętność skutecznego rozwiązywania złożonych problemów napotkanych w pracy zawodowej?
11. Czy praktyki umożliwiły pełną realizację ich złożonego programu?
12. W jakim sektorze działa podmiot, w którym odbył Pan/Pani praktyki?

Udział studentów w ocenie praktyk

Moduł w systemie Wirtualna Uczelnia służący ankietyzacji nie umożliwia określenia ogólnej liczby i odsetka studentów, którzy wzięli udział w badaniu oceny prowadzących zajęć w danym roku akademickim. Jest to możliwe jedynie na poziomie pojedynczych zajęć.

W analizie wyników badania posłużono się trzema rodzajami wskaźników: **frekwencją, odsetkiem ocenionych zajęć dydaktycznych oraz poziomem wiarygodności badania.**

Frekwencja będzie przydatna do oceny udziału w badaniu populacji studentów na poziomie ogólnym oraz dotyczącym poszczególnych kierunków. Frekwencja jest stosunkiem wszystkich ankiet wygenerowanych studentom w danym roku akademickim do liczby ankiet przez nich wypełnionych. **Drugi wskaźnik frekwencji** jest uzupełnieniem pierwszego i **pozwala na ocenę tego, jaki odsetek spośród wszystkich zajęć dydaktycznych realizowanych w danym roku akademickim został poddany ocenie.** Za zajęcia nieocenione uznawano te, których nie ocenił ani jeden student.

Przy wynikach będziemy w poniższym raporcie posługiwać się także **dodatkowym wskaźnikiem - poziomem wiarygodności badania.** Wskaźnik pozwala na ocenę tego, czy uzyskane wyniki ankiet dla poszczególnych kierunków i nauczycieli są wiarygodne. Mając przykładowo ogólną liczbę 20 studentów przypisanych do danego prowadzącego, otrzymujemy tym samym 20 wygenerowanych ankiet. W takiej sytuacji 10 ankiet wypełnionych ma zupełnie inną wiarygodność niż 10 ankiet wypełnionych przy liczbie 1500 wygenerowanych kwestionariuszy. Dla badań ze skończonej populacji błąd statystyczny wtedy mnoży się przez pierwiastek kwadratowy z $(N-n)/(N-1)$, gdzie **N** to liczebność populacji, a **n** - liczebność próby. Zatem jako wskaźnik wiarygodności proponuje się więc wzór w postaci: $k = n*(N-1)/(N-n)$, określane dalej po prostu, jako „wiarygodność”. Wzór ten informuje, ile osób musiałoby wypełnić taką ankietę z nieskończonej populacji, aby dało to taki sam błąd statystyczny. Ta liczba zwiększa się przy małych populacjach. Gdyby ankiety wypełnili wszyscy studenci, będzie równa dodatniej nieskończoności. Skutkiem powyższych rozważań są proponowane progi wiarygodności na poziomie wartości:

>30 – wiarygodność bardzo dobra

15-30 – wiarygodność dobra

10-15 – wiarygodność akceptowalna

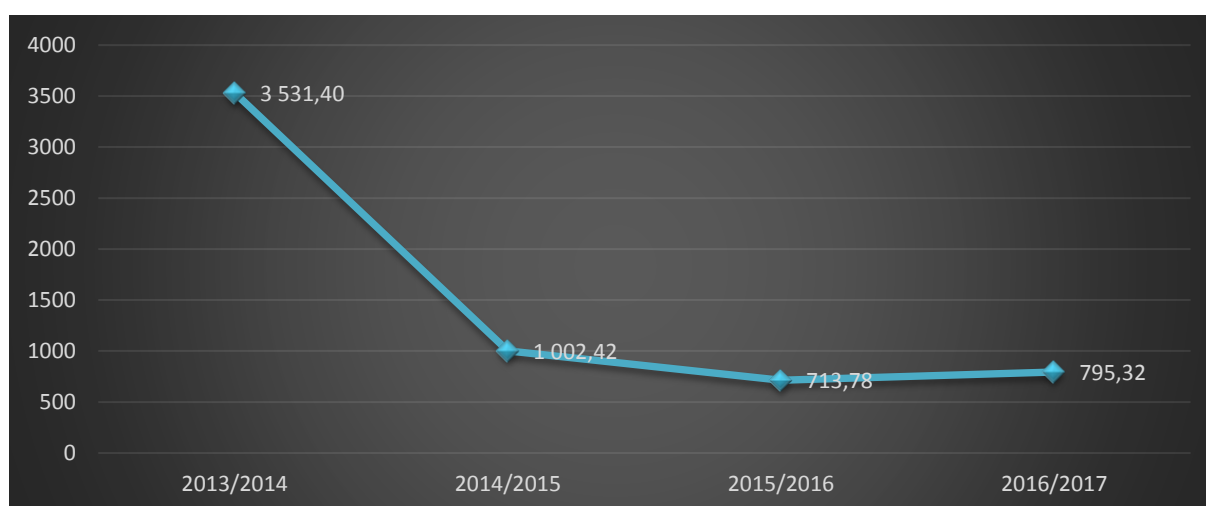
<10 – brak wiarygodności badania

Dzięki przyjętym wskaźnikom możemy ocenić, jaki odsetek zajęć udało się ocenić oraz na ile uzyskane oceny można uznać za rzetelne (porównując odsetek wypełnionych ankiet). Dzięki temu nie ma konieczności określania rzeczywistej liczby studentów biorących udział w akcji ankietowej, gdyż informacja taka z założenia nie jest adekwatna do specyfiki badania, polegającego na tym, że każdy student uczestniczy w badaniu tyle razy, ilu zajęć dydaktycznych był uczestnikiem. Oszacowanie takiego wskaźnika byłoby zatem zbyt czasochłonne a jego wartość informacyjna niewielka.

Udział studentów w ocenie praktyk zawodowych

W roku akademickim 2016/2017 pomimo utrzymującego się bardzo dobrego poziomu wiarygodności badania (powyżej 10), można odnotować tendencję spadkową dla tego wskaźnika. W obecnej edycji badania nastąpił nieznaczny wzrost progu wiarygodności o **81,54 pkt.** Wykres 1 przedstawia dane o poziomie wiarygodności badania w poszczególnych edycjach badania.

Wykres 1 Poziom wiarygodności badania w ocenie praktyk zawodowych w latach 2013 - 2017.



Wszystkie ocenione wydziały na UM w Lublinie charakteryzuje **bardzo dobry poziom wiarygodności badania** w ujęciu ogólnym. Najwyższy poziom wiarygodności badania odnotowano dla Wydziału Nauk o Zdrowiu. Natomiast na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Analityki Medycznej poziom wiarygodności jest na granicy pomiędzy bardzo dobrym a dobrym. Tabela nr 1 przedstawia szczegółowe dane dotyczące poziomu wiarygodności dla poszczególnych Wydziałów. Do tabeli załączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 1 Frekwencja studentów oraz poziom wiarygodności badania ze względu na poszczególne Wydziały UM w Lublinie.

Wydział	Frekwencja 2015/2016	Wiarygodność 2015/2016	Frekwencja 2016/2017	Wiarygodność 2016/2017
WNoZ	7%	 409,676	8%	 444,123
IWLzOS	10%	 179,114	14%	 211,139
IWLzOA	7%	 92,148	8%	 108,579
WFzOAM	9%	 36,034	7%	 36,907

Uczestnictwo w badaniu było dość zróżnicowane biorąc pod uwagę kierunek kształcenia (tabela nr 2). Spośród 23 kierunków realizowanych na UM w Lublinie, 10 z nich

charakteryzowało się bardzo dobrą wiarygodnością (>30): *Pielęgniarstwo I stopnia* próg wiarygodności jest bardzo wysoki, podobnie jak na kierunkach: *Położnictwo I stopnia*, *Lekarsko – dentystycznym*, *Lekarskim I i II Wydziału Lekarskiego*, *Ratownictwo Medyczne*, *Analityka medyczna*, *Biomedycyna i Elektroradiologia I stopnia*

Wiarygodność dobrą i akceptowalną uzyskało siedem praktyk. W przypadku **pięciu kierunków wiarygodność badania jest nieakceptowalna** (poniżej 10):

- *Pielęgniarstwo II stopnia* (próg wiarygodności: **8,1281**)
- *Elektroradiologia I stopnia* (próg wiarygodności: **8,05**)
- *Kosmetologia II stopień* (próg wiarygodności: **6,6122**)
- *Położnictwo II stopnia* (próg wiarygodności: **5,0687**)
- *Zdrowie Publiczne II stopnia* (próg wiarygodności: **2,0277**)

Trzeba jednak pamiętać, że ocena wiarygodności dla poszczególnych praktyk może zdecydowanie różnić od danych przedstawionych w poniższej tabeli. Praktyki zawodowe na **kierunku Dietetyka II stopnia nie zostały ocenione przez studentów**. Szczegółowe dane na temat udziału studentów w badaniu przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2 Frekwencja i poziom wiarygodności badania ze względu na kierunki studiów na UM.

Kierunek	Frekwencja	Ocena	Wygenerowano	Wypełniono	Wiarygodność
Pielęgniarstwo I°	8%	4,58	1989	166	181,0246
Położnictwo I°	11%	4,63	914	97	108,3977
kierunek lekarsko - dentystyczny	20%	4,87	441	86	106,5915
kierunek lekarski II W	6%	4,53	1173	76	81,1959
Fizjoterapia I°	12%	4,46	454	54	61,155
kierunek lekarski I W	7%	4,77	596	42	45,1083
Ratownictwo Medyczne	26%	4,77	114	30	40,3571
Analityka Medyczna	7%	5,00	557	37	39,5615
Biomedycyna I°	0,33	4,36	67	22	32,266
Elektroradiologia II°	31%	4,69	71	22	31,4285
Higiena Stomatologiczna	50%	3,99	28	14	27,0000
Zdrowie Publiczne I°	21%	4,45	87	18	22,4377
Kosmetologia I°	26%	4,70	62	16	21,2173
Dietetyka I°	7%	4,70	219	16	17,1822
Fizjoterapia II°	3%	4,91	381	12	12,3577
Farmacja	5%	4,31	237	11	11,4867
Techniki dentystyczne	13%	4,83	79	10	11,3043
Pielęgniarstwo II°	2%	4,56	445	8	8,1281
Elektroradiologia I°	15%	4,90	47	7	8,0500
Kosmetologia II°	11%	4,90	55	6	6,6122
Położnictwo II°	2%	4,42	296	5	5,0687
Zdrowie Publiczne II°	3%	2,77	74	2	2,0277
Dietetyka II°	0%	0,00	32	0	0,0000

Wszystkie przewidziane w ramach poszczególnych kierunków studiów praktyki zawodowe w zdecydowanej większości oceniono. Tylko na kierunkach takich jak *Fizjoterapia I stopnia*, *kierunek lekarsko – dentystyczny*, *kierunek lekarski II Wydział*, *Zdrowie Publiczne I*

i II stopnia, Elektroradiologia II stopnia, Analityka Medyczna, Położnictwo II stopnia, i Dietetyka I stopnia odsetek był niższy niż 100%. W przypadku kierunku Dietetyka II stopnia respondenci **nie ocenili** praktyk. Odsetek ocenionych praktyk zawodowych na poszczególnych kierunkach studiów przedstawia tabela nr 3.

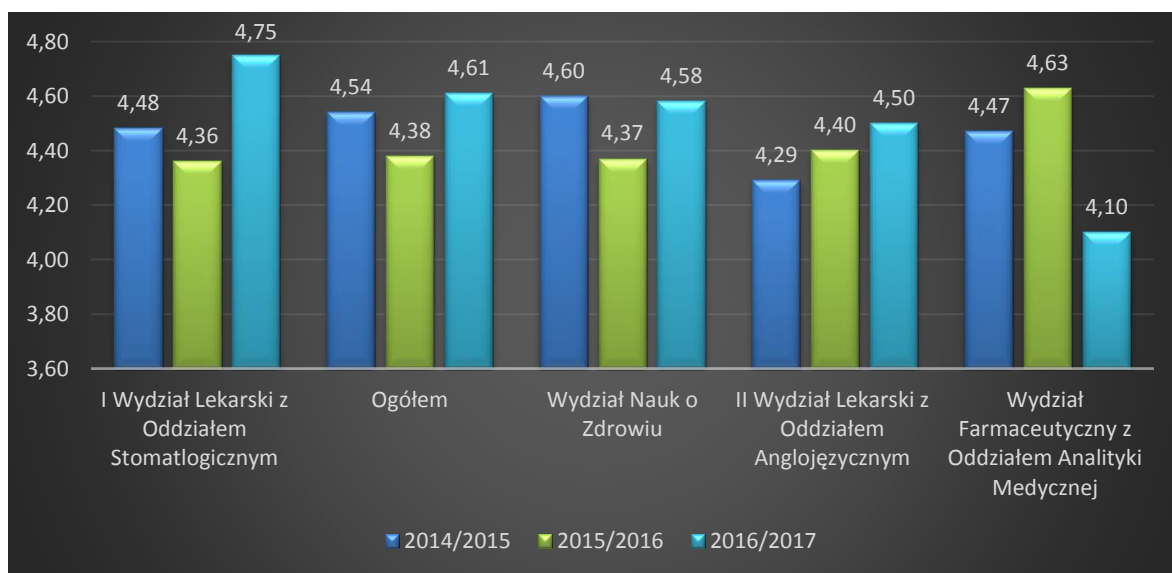
Tabela 3 Odsetek ocenionych praktyk w roku akademickim 2016/2017.

Kierunek	Liczba praktyk realizowanych na kierunku	Liczba ocenionych praktyk	Procent
Biomedycyna I°	5	5	100%
Elektroradiologia I°	2	2	100%
Farmacja	2	2	100%
Fizjoterapia II°	5	5	100%
Higiena Stomatologiczna	2	2	100%
kierunek lekarski I W	8	8	100%
Kosmetologia I°	2	2	100%
Kosmetologia II°	2	2	100%
Pielęgniarstwo I°	16	16	100%
Pielęgniarstwo II°	4	4	100%
Położnictwo I°	14	14	100%
Ratownictwo Medyczne	3	3	100%
Techniki dentystyczne	3	3	100%
Fizjoterapia I°	7	6	86%
kierunek lekarsko - dentystyczny	10	8	80%
kierunek lekarski II W	16	12	75%
Zdrowie Publiczne I°	3	2	67%
Elektroradiologia II°	5	3	60%
Analityka medyczna	2	1	50%
Położnictwo II°	6	3	50%
Zdrowie Publiczne II°	2	1	50%
Dietetyka I°	8	2	25%
Dietetyka II°	2	0	0%
Ogółem	129	106	82%

2. Ogólna ocena praktyk zawodowych studentów UM w Lublinie

Ogólna ocena praktyk zawodowych na UM w Lublinie wynosi **4,61¹**. Została ona wyliczona ze wszystkich ocenionych przez studentów praktyk zawodowych realizowanych w roku akademickim 2016/2017. Wszystkie pojedyncze oceny potraktowano tu łącznie, bez podziału na poszczególne kryteria oceny, kierunki i lata studiów. W porównaniu do poprzedniej edycji badania ogólna ocena praktyk zawodowych wzrosła. Wzrost jest stosunkowo spory i stanowi **0,23 pkt.** Średnie oceny jakości praktyk na poszczególnych Wydziałach różnią się nieznacznie między sobą. Najniżej oceniony został Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki medycznej (4,10) i jako jedyny zanotował bardzo duży spadek oceny realizacji praktyk – o **0,53 pkt.** Nadal jednak ocena utrzymuje się na dobrym poziomie. **Najwyżej studenci ocenili I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym.** W przypadku I Wydziału Lekarskiego zanotowano najwyższy wzrost oceny, rzędu **0,39**; w przypadku Wydziału Nauk o Zdrowiu wzrost rzędu **0,21**; w przypadku II Wydziału Lekarskiego rzędu **0,1**. Widoczna jest więc systematyczna poprawa co świadczy o skuteczności systemu doskonalenia jakości kształcenia na naszej Uczelni. Wyniki zawiera Wykres nr 2.

Wykres 2 Ogólna ocena praktyk zawodowych realizowanych na poszczególnych wydziałach na UM w Lublinie.



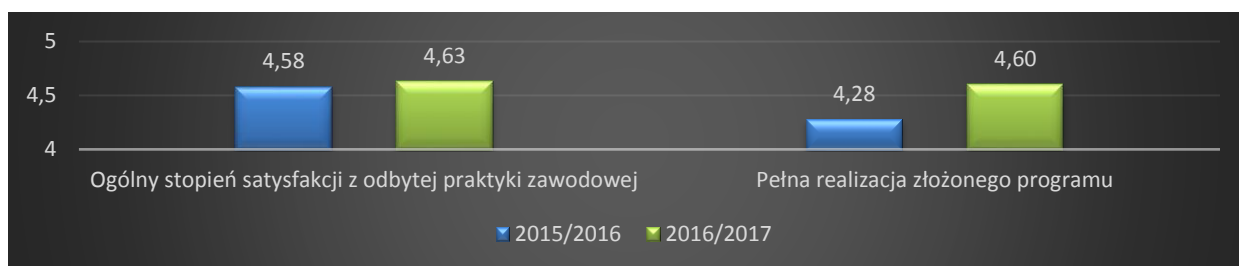
Ogólna ocena praktyk realizowanych na UM składa się z trzech części: *poziom zadowolenia z odbytych praktyk*, *ich organizacja* oraz *rozwój umiejętności i kompetencji w czasie praktyk*.

¹ Średnia arytmetyczna wszystkich ocen praktyk zawodowych realizowanych w roku akademickim 2016/2017.

Aspekt dotyczący *poziomu zadowolenia z realizacji praktyk* dotyczy pytań o *ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki oraz o realizację programu praktyk*.

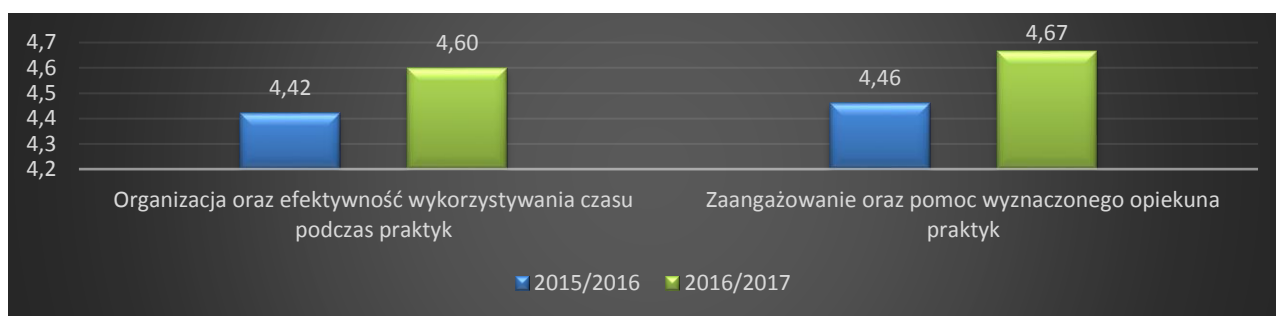
Badania wykazały, że studenci wysoko oceniają *ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki* (śr.=**4,63**). W przypadku *realizacji programu praktyk* zanotowano bardzo wysoki wzrost oceny, rzędu **0,53**. Wykres nr 3 przedstawia ocenę ogólnej satysfakcji z odbytych praktyk.

Wykres 3 Ocena poziomu zadowolenia z odbytych praktyk zawodowych.



Kolejnym elementem oceny jakości praktyk, jakim jest *organizacja praktyk*, studenci również ocenili wysoko. Znaczący wzrost odnotowano dla *organizacji oraz efektywności wykorzystania czasu podczas praktyk* rzędu 0,18; dla *zaangażowania wyznaczonego opiekuna praktyk* rzędu 0,21. Widoczna jest więc poprawa co świadczy o skuteczności systemu doskonalenia jakości kształcenia na naszej Uczelni. Wyniki zawiera wykres nr 4.

Wykres 4 Ocena organizacji praktyk zawodowych.

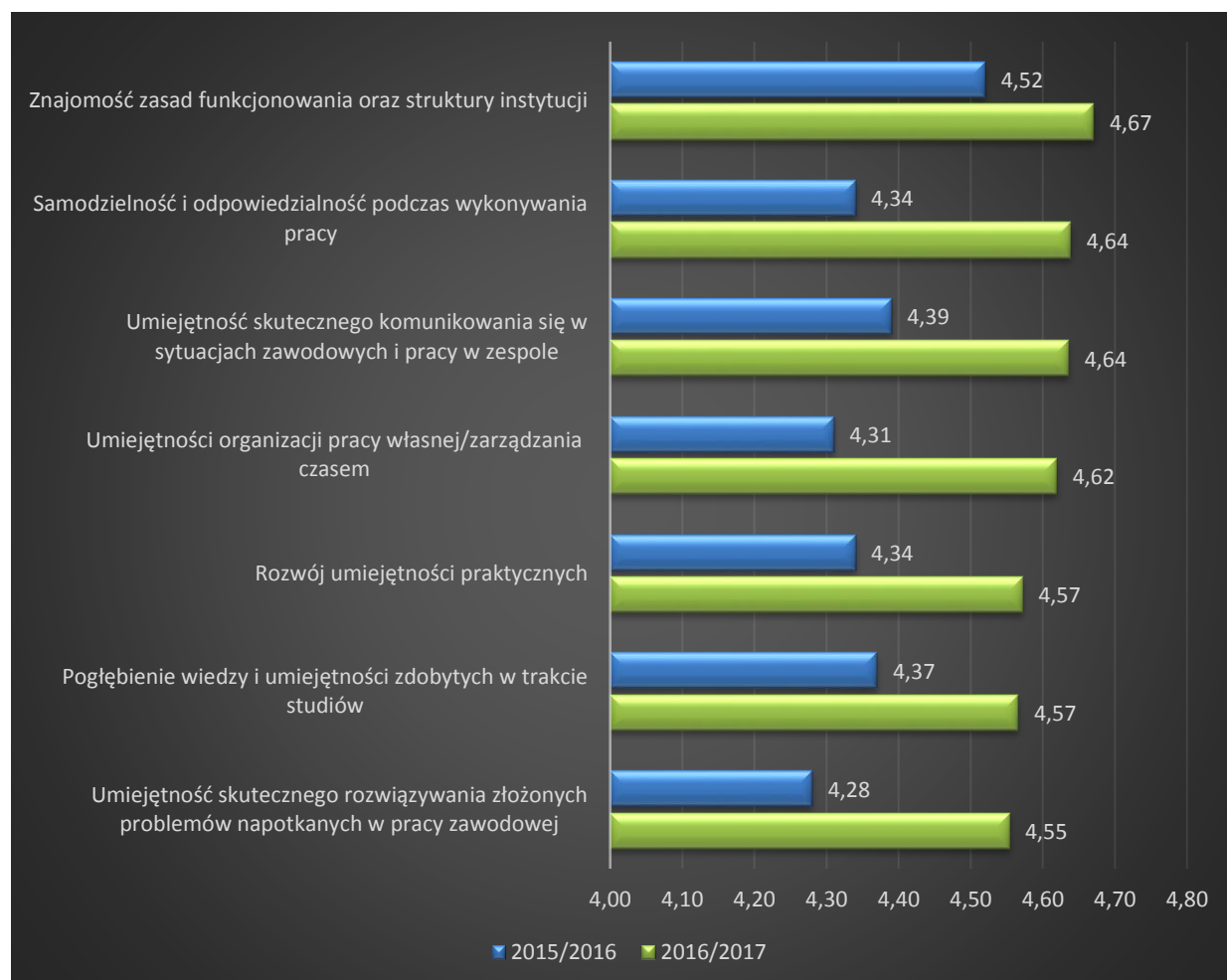


Ostatni element ogólnej oceny praktyk zawodowych to *rozwój umiejętności i kompetencji nabytych w czasie praktyk*. Badania wykazały, że wszystkie oceniane kompetencje zdobyte podczas praktyk studenci ocenili bardzo wysoko (wykres nr 5). Każdy z ocenianych aspektów odnotował znaczący wzrost średniej oceny. Najniżej studenci ocenili *umiejętność rozwiązywania problemów spotykanych w pracy zawodowej* (śr.=**4,55**). Ocena nadal utrzymuje się na bardzo dobrym poziomie, i w porównaniu do poprzedniej edycji badania zanotowała wzrost rzędu **0,27**. Najwyżej ocenionym aspektem jest *znajomość zasad funkcjonowania instytucji* (śr.=**4,67**), zanotowano wzrost oceny rzędu **0,15**. Najwyższy wzrost

oceny, rzędu **0,31** odnotowano dla *umiejętności organizacji pracy własnej* oraz rzędu **0,30** dla *samodzielności i odpowiedzialności podczas wykonywania pracy*

Oceny poszczególnych aspektów rozwoju kompetencji w roku akademickim 2016/2017 zawiera Wykres nr 5.

Wykres 5 Ocena kompetencji zdobytych podczas praktyk.

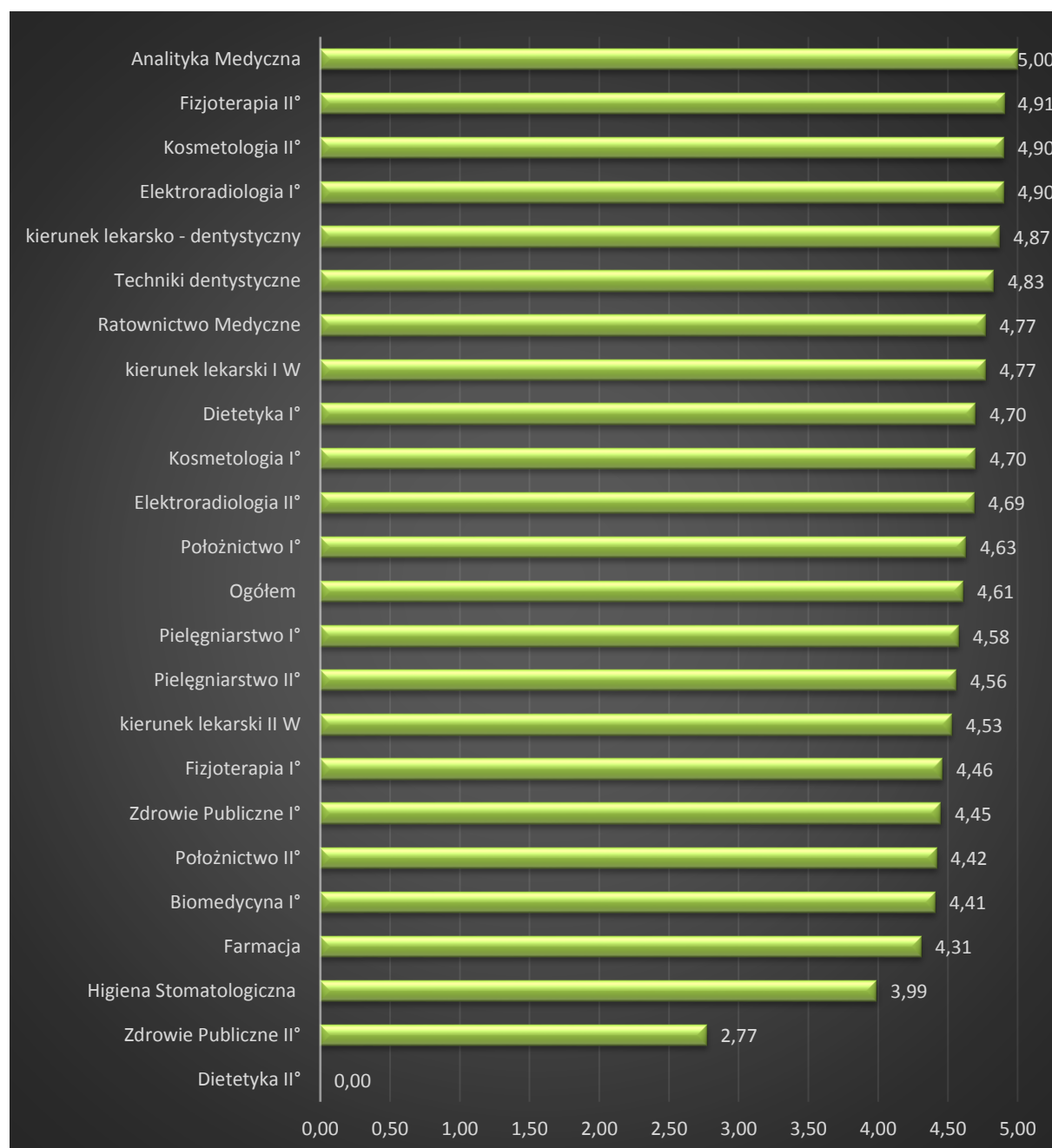


Wykres nr 6 prezentuje oceny praktyk zawodowych wg kierunków studiów na UM w Lublinie. Ranking stworzono dla celów porównawczych, jednak należy zachować ostrożność podczas wyciągania na jego podstawie wniosków. Prawdopodobnie kierunki ocenione najniżej nie spełniają oczekiwań studentów w pełni, gdyż oczekiwania te są bardzo wysokie.

Najniżej ocenione zostały praktyki realizowane na kierunkach studiów takich jak: *Zdrowie publiczne II stopnia* (śr.=**2,77**) oraz *Higiena stomatologiczna* (śr.=**3,99**). Pozostałe praktyki oceniono powyżej wartości **4,3** (na pięciostopniowej skali). Najwyżej zostały ocenione praktyki takie jak *Fizjoterapia II stopnia* (śr.=**4,91**), *kierunek lekarski II W* (śr.=**4,90**), *Elektrodiagnostyka I stopnia* (śr.=**4,90**), *Kosmetologia II stopnia* (śr.=**4,87**) oraz *Techniki*

dentystyczne (śr.=4,83). Na tych kierunkach średnia ogólna ocena kształcenia przekroczyła wartość 4,8.

Wykres 6 Ocena praktyk zawodowych na poszczególnych kierunkach na UM w Lublinie.



2.1 I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym

Próg wiarygodności badania dla I WLzOS jest na poziomie bardzo dobrym – powyżej 30 (patrz tabela nr 1). Jednak analizując oceny dla poszczególnych praktyk realizowanych na kierunkach I Wydziału Lekarskiego, można zauważyć, że jedynie **42%** spośród ocenionych praktyk **może być uznane za wiarygodne** (tabela nr 4).

Analizując poszczególne kierunki I WLzOS można zauważyć, że na *kierunku lekarskim* jedynie **25% praktyk** (bez podziału na formę studiów), spośród ocenionych można uznać za wiarygodne (tabela nr 5). Kierunek *Elektroradiologia I stopnia* nie zostanie poddany analizie, ze względu na brak wiarygodności badania (patrz tabela nr 2). Kierunek *Techniki dentystyczne*, pomimo akceptowalnej wiarygodności badania na poziomie ogólnym (tabela nr 2), również nie zostanie poddany analizie ze względu na brak wiarygodności badania poszczególnych praktyk realizowanych na kierunku (tabela nr 10). Tabela nr 4 prezentuje ocenione praktyki na I WLzOS uszeregowane względem progu wiarygodności badania. Do tabeli dołączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

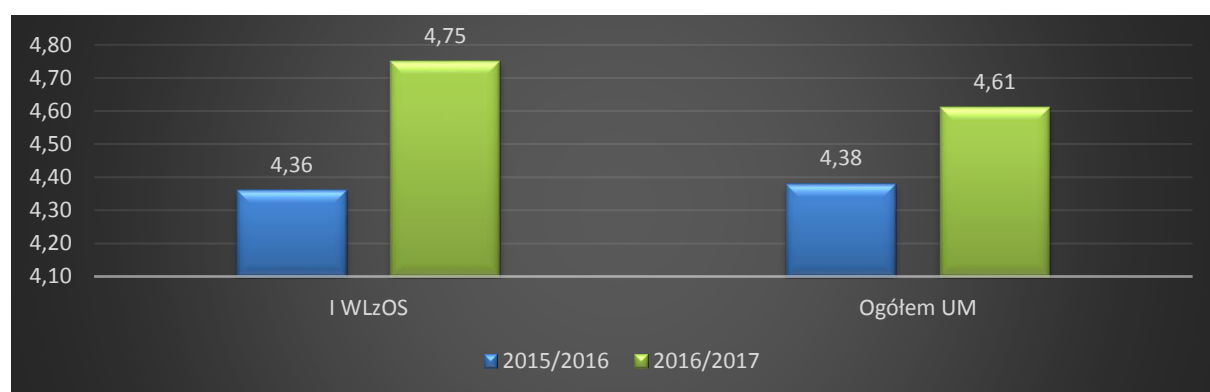
Tabela 4 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na I WLzOS.

Kierunek /Przedmiot	średnia	Wiarygodność
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej 1 rok st	4,85	39,265
Lekarsko - dentystyczny Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia 1 rok st	4,89	34,824
Lekarski Praktyka z zakresu opieki nad chorym [praktyki zawodowe] 1 rok st	4,65	26,017
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 3 rok st	4,82	20,444
Elektrodiagnostyka II st Praktyka śródroczna w I semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,56	16,000
Lekarski WPraktyka z zakresu opieki nad chorym [praktyki zawodowe] 1 rok nst	4,79	15,400
Higiena stomatologiczna Praktyki zawodowe semestralne [praktyki zawodowe] 2 rok	3,69	13,000
Higiena stomatologiczna I st/stPraktyki zawodowe (wakacyjne) [praktyki zawodowe] 2 rok	4,29	13,000
Elektrodiagnostyka II st Praktyka śródroczna w II semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,62	12,250
Elektrodiagnostyka II st Praktyka wakacyjna po II semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,90	12,250
Lekarsko - dentystyczny Praktyka w zakresie asysty lekarzowi-dentyście 2 rok st	4,85	10,143
Techniki Dentystyczne Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 1 rok	4,84	9,100
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej 1 rok nst	5,00	4,750
Lekarsko - dentystyczny Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia 1 rok nst	5,00	4,750
Elektrodiagnostyka I st Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 1 rok	4,80	4,600
Elektrodiagnostyka I st Praktyka wakacyjna po IV semestrze (do wyboru pracownie: TK; MR; radiografii cyfrowej; radiologii zabiegowej; radioterapii i planowania leczenia; diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	5,00	3,300
Lekarski Praktyka w zakresie chorób wewnętrznych [praktyki zawodowe] 3 rok st	4,85	3,054
Techniki Dentystyczne Praktyka semestralna [praktyki zawodowe] 2 rok	4,64	2,083
Lekarski Praktyka w zakresie chorób wewnętrznych [praktyki zawodowe] 3 rok nst	3,86	2,080
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 4 rok st	4,55	2,029
Lekarski Praktyka w zakresie chirurgii [praktyki zawodowe] 5 rok nst	5,00	1,000
Lekarski WPraktyka w zakresie intensywnej terapii [praktyki zawodowe] 5 rok nst	5,00	1,000
Lekarski Praktyka w zakresie chirurgii [praktyki zawodowe] 5 rok st	5,00	1,000
Lekarski Praktyka w zakresie intensywnej terapii [praktyki zawodowe] 5 rok st	5,00	1,000
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 3 rok nst	5,00	1,000
Techniki Dentystyczne Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 2 rok	5,00	1,000
Elektrodiagnostyka II st Praktyka śródroczna w III semestrze do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	0,00	0,000
Elektrodiagnostyka II st Praktyka śródroczna w IV semestrze do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	0,00	0,000
Lekarsko - dentystyczny Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 4 rok nst	0,00	0,000
Lekarsko - dentystyczny Praktyka w zakresie asysty lekarzowi-dentyście 2 rok nst	0,00	0,000

Na poziomie ogólnym (bez podziału na poszczególne kierunki kształcenia) praktyki realizowane na I Wydziale Lekarskim z Oddziałem Stomatologicznym oceniono na **4,75**. Są to najwyżej ocenione praktyki realizowane przez studentów na wydziałach UM w Lublinie

W porównaniu do poprzedniej edycji badania zanotowano duży wzrost średniej oceny o **0,39 pkt** (patrz wykres nr 2). W porównaniu do ogólnej oceny praktyk zawodowych na UM, średnia ocena dla Wydziału jest wyższa o **0,14 pkt**, co świadczy o wysokiej jakości kształcenia. Wykres nr 7 prezentuje ogólne wyniki badania.

Wykres 7 Ogólna ocena praktyk zawodowych na I WLzOS.



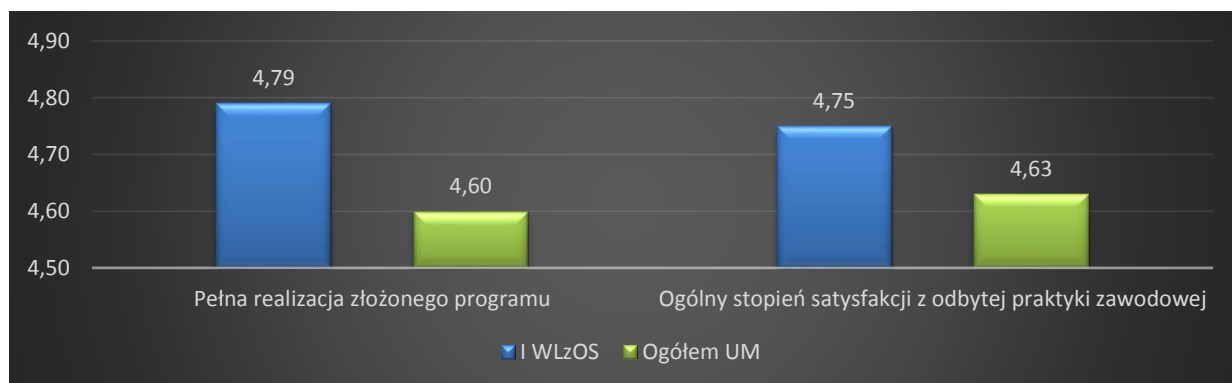
Na ogólną ocenę praktyk składa się ocena trzech elementów realizacji praktyk. Są to: *poziom zadowolenia studentów z odbytych praktyk*, *ich organizacja* oraz *rozwój umiejętności i nabycie kompetencji w czasie praktyk*. Każdy z tych elementów składowych średniej ogólnej oceny studenci I Wydziału Lekarskiego ocenili bardzo wysoko (wykres nr 8). Średnie oceny dla I WLzOS przekraczają próg **4,7**. Są wyższe od średnich ocen tych aspektów na poziomie ogólnym dla UM. Najwyżej studenci ocenili *poziom zadowolenia z odbytych praktyk* (śr.=**4,77**), nieco niżej wypada ocena *organizacji praktyk* (śr.=**4,77**) oraz *rozwój umiejętności i kompetencji w trakcie praktyk* (śr.=**4,74**). Wykres nr 8 prezentuje zestawienie ocen poszczególnych aspektów realizacji praktyk na I WLzOS.

Wykres 8 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na I WLzOS. .



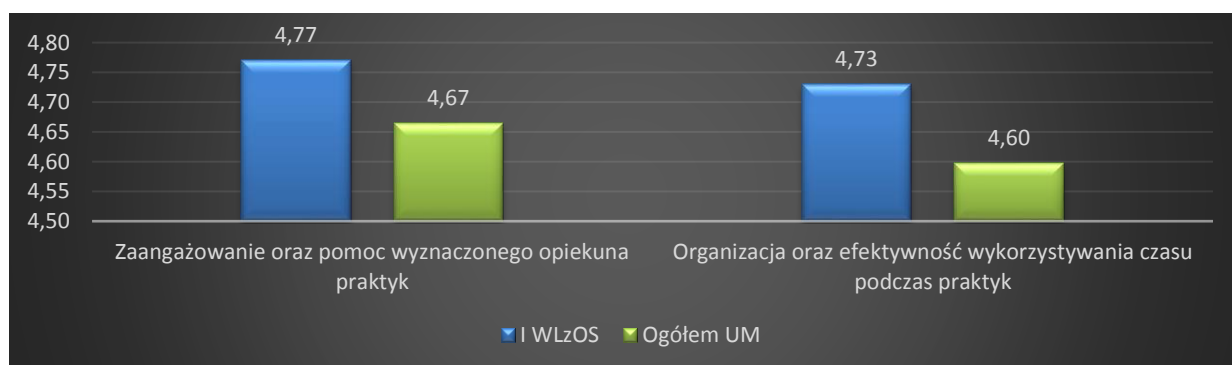
Każdy z aspektów dotyczący *poziomu zadowolenia studentów z odbytych praktyk* został oceniony bardzo wysoko przez studentów I Wydziału (wykres nr 9). Studenci wysoko ocenili *realizację programu praktyki* (śr.=**4,79**) i jest to ocena wyższa od średniej ogólnej o **0,19 pkt.** *Ogólny stopień satysfakcji z odbytych praktyk* studenci ocenili na **4,75** i jest to ocena wyższa od oceny dla ogółu UM o **0,12 pkt.** Wykres nr 9 prezentuje wyniki badania.

Wykres 9 Ocena poziomu zadowolenia z odbytej praktyki na I WLzOS.



Organizacja praktyk (śr.=**4,75**) jest oceniana zdecydowanie wyżej przez studentów Wydziału Lekarskiego niż przez ogół studentów UM (patrz wykres nr 8). *Pomoc wyznaczonego opiekuna* (śr.=**4,77**) studenci I WLzOS ocenili wyżej o **0,1 pkt** a *organizację i wykorzystany czas podczas praktyk* (śr.=**4,73**) – o **0,13 pkt.** Zestawienie przedstawiono na wykresie nr 10.

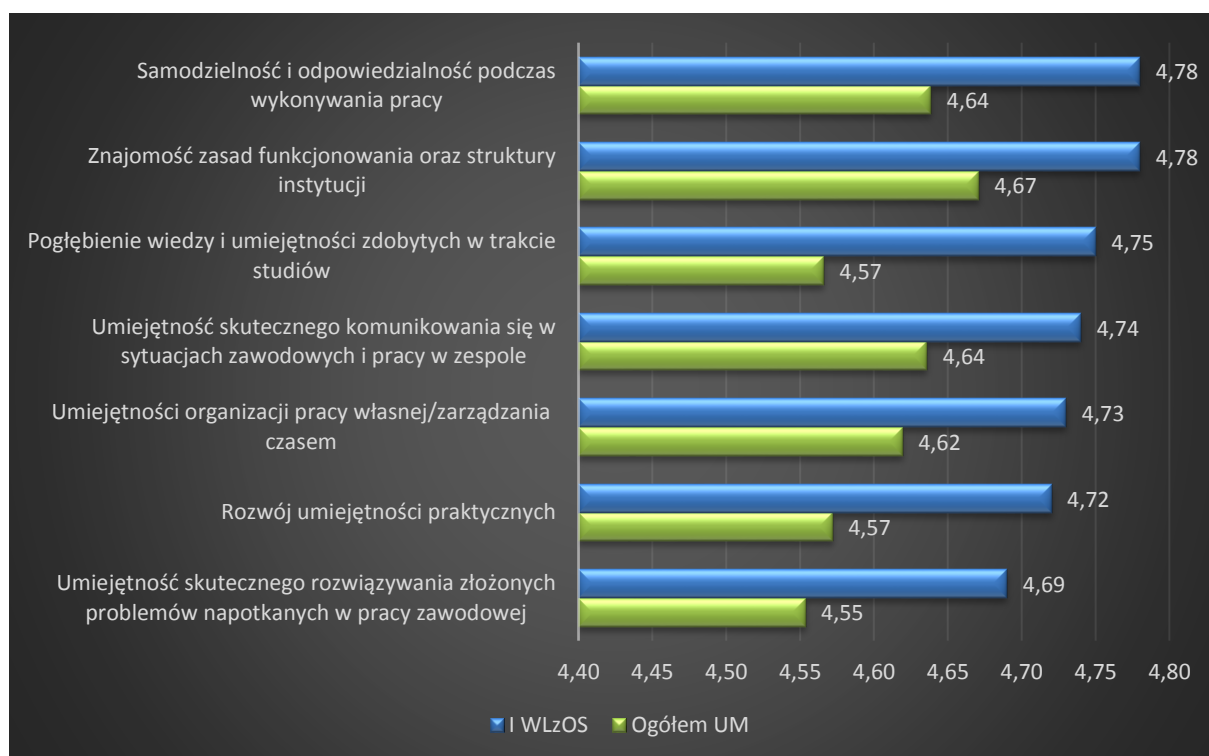
Wykres 10 Ocena organizacji praktyk na I WLzOS.



Porównując wyniki badania dla I WLzOS z ogólną oceną praktyk na UM, można zauważyć, że studenci zdecydowanie wyżej oceniają każdy aspekt dotyczący *rozwoju kompetencji i umiejętności podczas praktyk* (wykres nr 11). Najmocniejszą stroną realizacji praktyk w opinii studentów jest *rozwój samodzielności i odpowiedzialności* (śr.=**4,78**) oraz *znajomość zasad funkcjonowania instytucji* (śr.=**4,78**). Najniżej studenci ocenili *umiejętność skutecznego rozwiązywania problemów napotykanym w pracy zawodowej* (śr.=**4,69**); nadal jest

to ocena wysoka i jest wyższa od średniej oceny ogólnej UM o **0,14 pkt**. Można stwierdzić, że w opinii studentów I WLzOS praktyki w stopniu bardzo wysokim spełniają swoją funkcję rozwoju kompetencji i umiejętności. Wykres nr 11 zawiera szczegółowe dane.

Wykres 11 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności podczas praktyk przez studentów I WLzOS.



1. Kierunek lekarski

Realizację praktyk na *kierunku lekarskim* oceniono wysoko – **4,77** (wykres nr 6). Kierunek jest na ósmej pozycji spośród wszystkich kierunków prowadzonych na UM (najwyżej oceniony kierunek osiągnął średnią 5,00; wykres nr 6).

Kierunek lekarski osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania (tabela nr 2) – powyżej 30. Analizując jednak oceny poszczególnych praktyk (tabela nr 5), można zauważyć, że jedynie **jedna praktyka (bez podziału na formę studiów)** osiągnęła wymagany próg wiarygodności badania – *Praktyka z zakresu opieki nad chorym - 1 rok studia stacjonarne i niestacjonarne*. Pozostałe ocenione praktyki nie osiągnęły wymaganego progu wiarygodności badania – powyżej 10. W związku z powyższym **omówione wyniki badania należy traktować z ostrożnością**.

Na kierunku lekarskim, zgodnie z programem kształcenia, realizowanych jest 8 praktyk zawodowych (bez podziału na formę studiów). Są to:

Na I roku studiów: *Praktyka z zakresu opieki nad chorymi*

Na II roku: *Praktyka w zakresie pomocy doraźnej* oraz *Praktyka w zakresie leczenia otwartego (lekarz rodzinny)*.

Na III roku studiów: *Choroby wewnętrzne*.

Na IV roku: *Praktyka w zakresie pediatrii* oraz *Praktyka w zakresie ginekologii i położnictwa*.

Na V roku studiów: *Praktyka w zakresie chirurgii* oraz *Praktyka w zakresie intensywnej terapii*.

Tabela nr 5 prezentuje praktyki obowiązkowe realizowane w ramach kształcenia na kierunku lekarskim. **Ze względu na brak danych dla praktyk realizowane na II i IV roku studiów, nie zostały one ujęte w analizie.** W zestawieniu ujęto podział na studia stacjonarne i niestacjonarne, a wyniki uszeregowano względem progu wiarygodności. Do tabeli dołączono legendę.

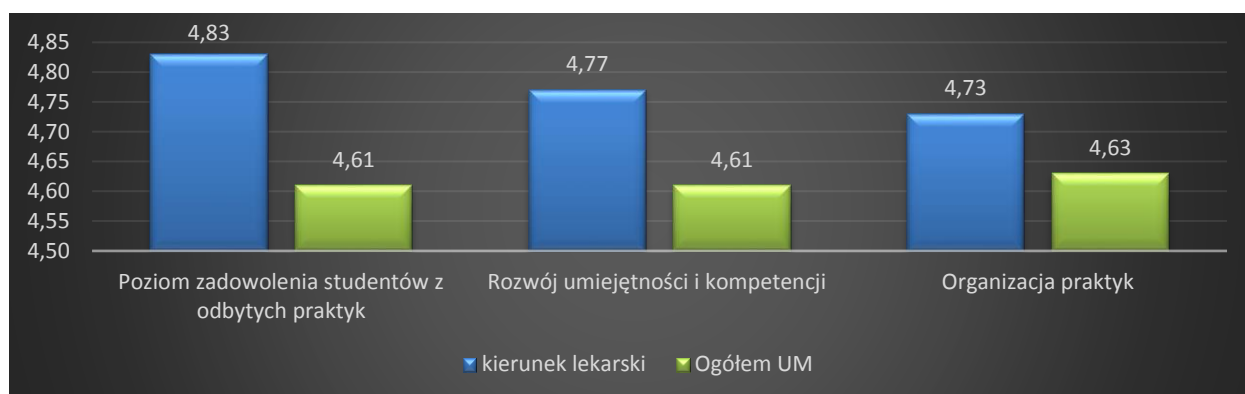
	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 5 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku lekarskim.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyka z zakresu opieki nad chorym [praktyki zawodowe] 1 rok st	4,65	 26,017
Praktyka z zakresu opieki nad chorym [praktyki zawodowe] 1 rok nst	4,79	 15,400
Praktyka w zakresie chorób wewnętrznych [praktyki zawodowe] 3 rok st	4,85	 3,054
Praktyka w zakresie chorób wewnętrznych [praktyki zawodowe] 3 rok nst	3,86	 2,080
Praktyka w zakresie chirurgii [praktyki zawodowe] 5 rok nst	5,00	 1,000
Praktyka w zakresie intensywnej terapii [praktyki zawodowe] 5 rok nst	5,00	 1,000
Praktyka w zakresie chirurgii [praktyki zawodowe] 5 rok st	5,00	 1,000
Praktyka w zakresie intensywnej terapii [praktyki zawodowe] 5 rok st	5,00	 1,000

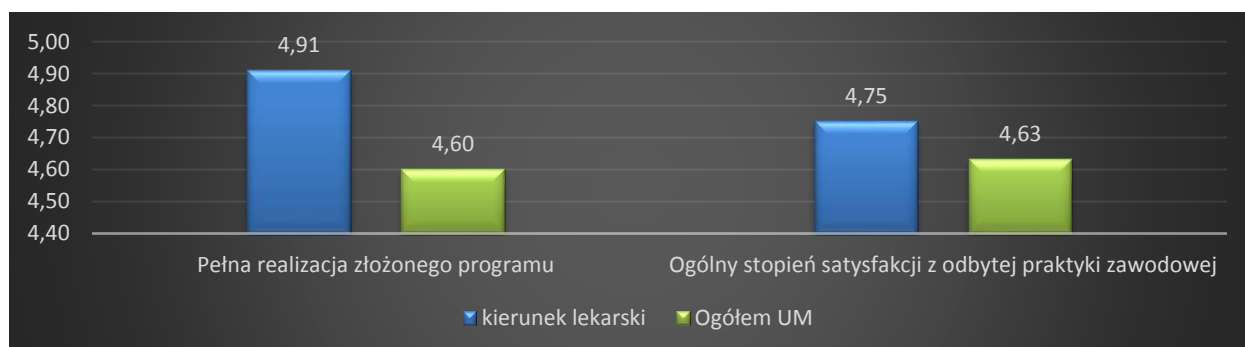
Na ogólną średnią ocenę praktyk składa się ocena z trzech elementów realizacji praktyk. Są to: *poziom zadowolenia z odbytych praktyk*, *ich organizacja* oraz *rozwój umiejętności i nabycie kompetencji w czasie praktyk*. Studenci kierunku lekarskiego każdy z wymienionych elementów ocenili bardzo wysoko, powyżej **4,7** (wykres nr 12). *Satysfakcję z odbytych praktyk* oceniono najwyżej – **4,83** i ocena jest wyższa od średniej oceny ogólnej UM o **0,22 pkt**. Najniżej oceniono *organizację praktyk* (śr.=**4,77**), jednak nadal jest to ocena bardzo wysoka i jest wyższa od średniej oceny ogólnej UM o **0,14 pkt**. Zestawienie przedstawiono na wykresie nr 12.

Wykres 12 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku lekarskim.



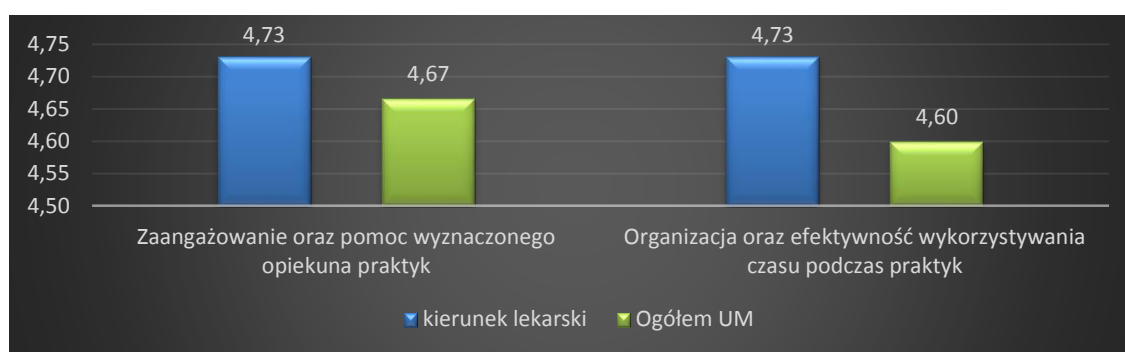
Każdy z aspektów *dotyczących poziomu zadowolenia z odbytych praktyk tj. pełna realizacja złożonego programu oraz ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki*, studenci kierunku lekarskiego ocenili zdecydowanie wyżej od ogółu studentów UM (wykres nr 13). Średnia ocena stopnia *realizacji programu praktyki* (**4,91**) jest wyższa o **0,37 pkt** ogółu studentów UM (**4,60**). Średnia ocena *ogólnego stopnia satysfakcji z odbytej praktyki* (**4,75**) dla kierunku lekarskiego jest wyższa o **0,12 pkt** od ogółu UM. Dane prezentuje wykres nr 13.

Wykres 13 Ocena poziomu zadowolenia studentów kierunku lekarskiego z odbytych praktyk.



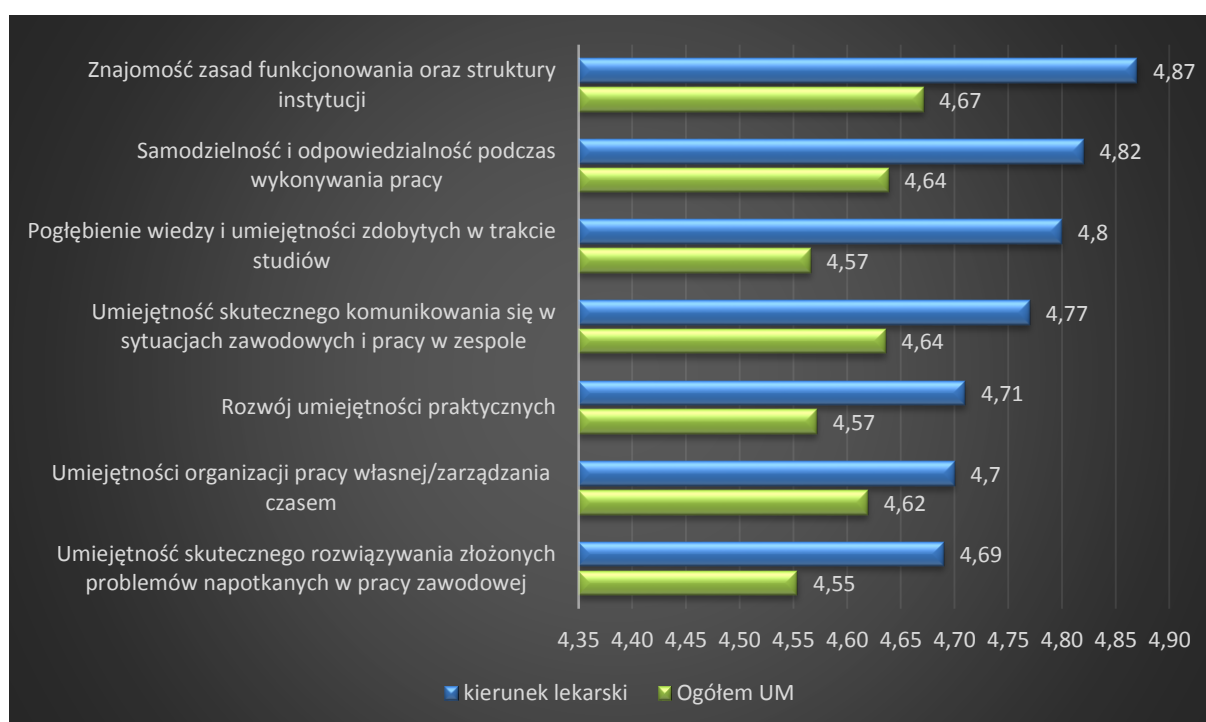
Organizacja praktyk tj. zaangażowanie opiekuna oraz efektywność wykorzystania czasu podczas praktyk, na kierunku lekarskim oceniona została bardzo wysoko ($\bar{x}=4,73$) w porównaniu do ogólnej oceny na UM (patrz wykres nr 12). *Zaangażowanie opiekuna praktyk* jak i *organizację i efektywność wykorzystania czasu podczas praktyk* studenci kierunku lekarskiego ocenili na **4,73**. Średnie oceny badanych aspektów są wyżej od średniej oceny dla ogółu UM kolejno o **0,06 pkt** i **0,13 pkt**. Wykres nr 14 przedstawia wyniki badania.

Wykres 14 Ocena organizacji praktyk na kierunku lekarskim.



Analizując poszczególne kompetencje rozwijane przez studentów w czasie praktyk (wykres nr 15), można zauważyć, że najwyżej studenci oceniają *znajomość zasad funkcjonowania instytucji*, w której odbywali praktykę ($\bar{x}=4,87$), *samodzielność i odpowiedzialność podczas wykonywania pracy* ($\bar{x}=4,82$) oraz *pogłębianie wiedzy zdobytej podczas studiów* ($\bar{x}=4,80$). Najniżej, podobnie jak w poprzedniej edycji badania, oceniono *umiejętność rozwiązywania problemów spotykanych w pracy* ($\bar{x}=4,69$), jednak średnia ocena jest wyższa od średniej oceny ogólnej UM o **0,14 pkt**. Wszystkie aspekty dotyczące *rozwoju umiejętności i kompetencji*, w porównaniu z ogólną średnią oceną studentów, są wyższe. Najwyższą różnicę w średniej ocenie – **0,23 pkt** – odnotowano dla czynnika związanego z *pogłębieniem wiedzy zdobytej w trakcie studiów*. Wykres nr 15 przedstawia oceny nabytych kompetencji i umiejętności na kierunku lekarskim w roku akademickim 2016/2017.

Wykres 15 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku lekarskiego.



Ocena jakości praktyk na *kierunku lekarskim* prowadzonych na I Wydziale Lekarskim z Oddziałem Stomatologicznym jest zdecydowanie wyższa od przeciętnej oceny praktyk na UM. Pamiętać **należy o braku wiarygodności badania dla większości ocenionych praktyk, stąd wyniki badania należy traktować z ostrożnością.**

2. Kierunek lekarsko – dentystyczny

Jakość praktyk realizowanych na *kierunku lekarsko – dentystycznym* oceniono bardzo wysoko. Średnia ocena dla tego kierunku wyniosła **4,87**, co stawia ten kierunek na czwartej pozycji spośród wszystkich kierunków prowadzonych na UM (wykres nr 6). *Kierunek lekarsko-dentystyczny* osiągnął **bardzo dobry poziom wiarygodności badania** (tabela nr 2).

Na kierunku lekarsko – dentystycznym, zgodnie z programem kształcenia, realizowanych jest pięć praktyk zawodowych (bez podziału na formę studiów):

Na I roku studiów: *Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia.*

Na I roku studiów: *Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej.*

Na II roku studiów: *Praktyka w zakresie asysty lekarzowi – dentyście.*

Na III roku studiów: *Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym*

Na IV roku studiów: *Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym.*

Analizując oceny poszczególnych praktyk można zauważyć, że jedynie **4 ocenione praktyki realizowane na studiach stacjonarnych** mogą być uznane za wiarygodne (tabela nr 6). *Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej I rok studia stacjonarne, Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia I rok studia stacjonarne, Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym III rok studia stacjonarne, Praktyka w zakresie asysty lekarzowi – dentyście II rok studia stacjonarne.*

Brak wiarygodności badania można zaobserwować dla **jednej praktyki na studiach stacjonarnych**: *Praktyka lekarsko – dentystyczna w gabinecie stomatologicznym IV rok. Na studiach niestacjonarnych żadna z poddanych ocenie praktyk nie może zostać uznana za wiarygodną.* Tabela nr 6 zawiera ocenę praktyk obowiązkowych realizowanych w ramach kształcenia na *kierunku lekarsko – dentystycznym* z uwzględnieniem podziałów na rok studiów oraz ich formę. Osobno przedstawiono oceny osób studiujących w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Do tabeli dołączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 6 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku lekarsko – dentystycznym.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej 1 rok st	4,85	 39,2653
Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia 1 rok st	4,89	 34,8235
Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 3 rok st	4,82	 20,4444
Praktyka w zakresie asysty lekarzowi-dentyście 2 rok st	4,85	 10,1429
Praktyka lekarska na chirurgii ogólnej, chorobach wewnętrznych lub na chirurgii szczękowo-twarzowej 1 rok nst	5,00	 4,7500
Praktyka w zakresie organizacji ochrony zdrowia 1 rok nst	5,00	 4,7500
Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 4 rok st	4,55	 2,0294
Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 3 rok nst	5,00	 1,0000
Praktyka lekarsko-dentystyczna w gabinecie stomatologicznym 4 rok nst	0,00	 0,0000
Praktyka w zakresie asysty lekarzowi-dentyście 2 rok nst	0,00	 0,0000

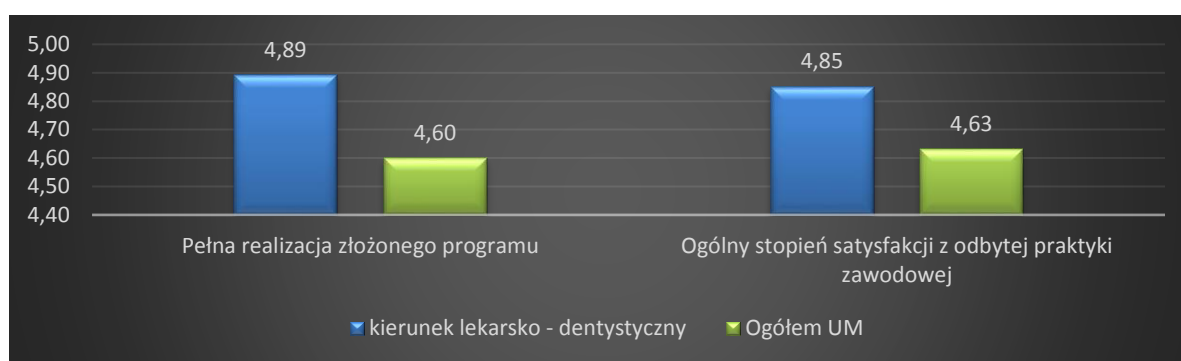
Ogólna średnia ocena jakości praktyk składa się z trzech elementów. Są to: *poziom zadowolenia z odbytych praktyk*, ich *organizacja* oraz *rozwój umiejętności i kompetencji w czasie praktyk*. Studenci kierunku lekarsko – dentystycznego każdy z elementów ogólnej oceny ocenili bardzo wysoko, powyżej **4,85** (wykres nr 16). Zarówno *satysfakcję z odbytej praktyki* jak i *organizację praktyk* oceniono na **4,87**. *Rozwój umiejętności i kompetencji* oceniono najniżej, jednak nadal jest to ocena bardzo wysoka ($\bar{x}=4,86$), wyższa od oceny średniej ogólnej UM o **0,25 pkt**. Wykres nr 16 przedstawia zestawienie omówionych ocen.

Wykres 16 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku lekarsko – dentystycznym.



Studenci kierunku lekarsko – dentystycznego bardzo wysoko ocenili aspekty *dotyczące poziomu zadowolenia z odbytych praktyk* (wykres nr 17): *stopień realizacji programu praktyk* ($\bar{x}=4,89$) oraz *ogólną satysfakcję z odbytej praktyk* ($\bar{x}=4,85$). Średnie oceny obu aspektów są wyższe od ogólnej oceny praktyk na UM kolejno o **0,29 pkt** i **0,22 pkt**. Ocenę satysfakcji z odbytej praktyki na kierunku Lekarsko-dentystycznym zawiera wykres 17.

Wykres 17 Ocena poziomu zadowolenia studentów kierunku lekarsko – dentystycznego z odbytych praktyk.



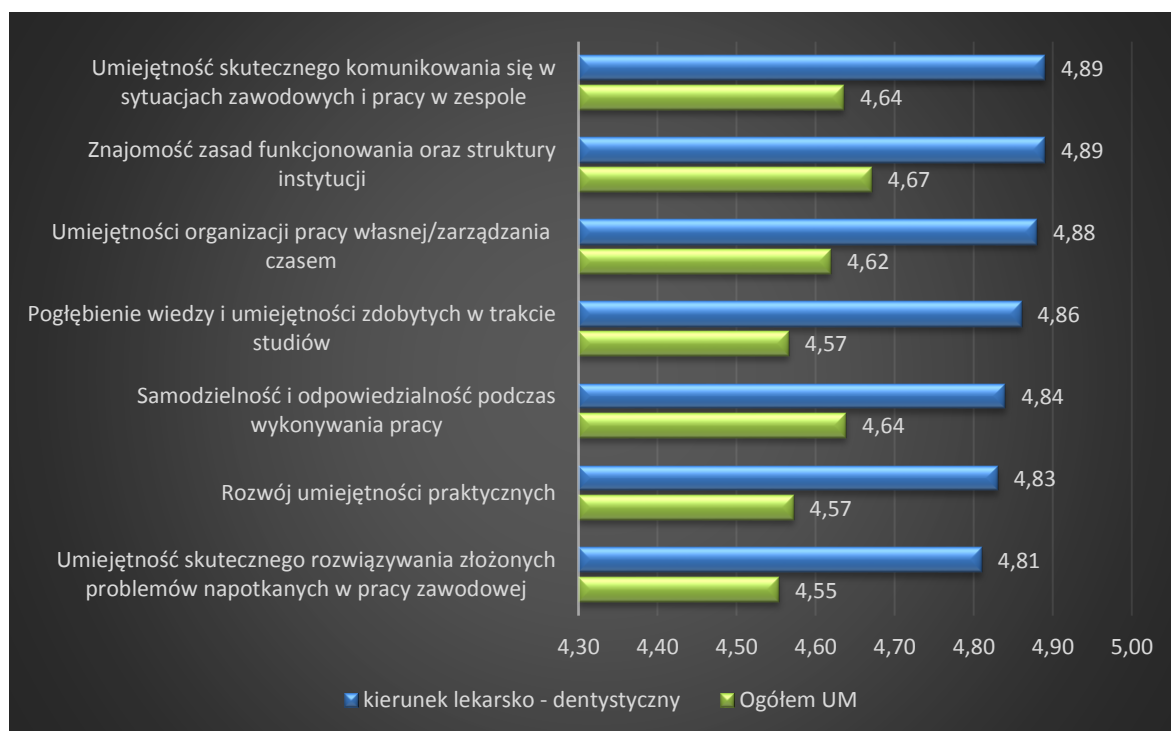
Organizację praktyk na kierunku lekarsko – dentystycznym oceniono bardzo wysoko ($\bar{x}=4,87$), zdecydowanie wyżej niż średnia ogólna ocena tych aspektów na UM w Lublinie (patrz wykres nr 16). *Zaangażowanie opiekuna praktyk* ($\bar{x}=4,93$) oceniono wyżej o **0,26 pkt** na przyjętej pięciostopniowej skali, a *organizację praktyk* ($\bar{x}=4,87$) o **0,27 pkt**. Wykres nr 18 przedstawia wyniki badania.

Wykres 18 Ocena organizacji praktyk na kierunku lekarsko - dentystycznym.



Ocena poszczególnych kompetencji zdobytych podczas praktyk jest zdecydowanie wyższa wśród studentów kierunku lekarsko – dentystycznego niż wśród ogółu studentów UM (wykres nr 19). Żaden z ocenianych aspektów nie został oceniony poniżej średniej oceny **4,8**. Najwyżej studenci ocenili *umiejętność komunikowania się i znajomość zasad funkcjonowania instytucji* ($\bar{x}=4,89$). *Umiejętność organizacji pracy własnej* oceniono na **4,88** i jest to ocena wyższa od oceny ogólnej UM o **0,26 pkt**. Najniżej ocenionym aspektem jest *umiejętność skutecznego rozwiązywania problemów napotykanym w pracy zawodowej*, jednak nadal jest to ocena bardzo wysoka ($\bar{x}=4,81$), wyższa od oceny średniej ogólnej dla UM o **0,26 pkt**. Wykres nr 19 zawiera oceny wszystkich uwzględnionych w badaniu umiejętności i kompetencji nabywanych w trakcie praktyk.

Wykres 19 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku lekarsko – dentystycznego.



Ocena jakości praktyk na kierunku lekarsko – dentystycznym jest bardzo wysoka, o czym świadczą wysokie oceny poszczególnych uwzględnionych w badaniu aspektów przebiegu praktyk. Oceny w znacznym stopniu przekraczają średnie oceny dla UM.

Elektroradiologia

Od roku akademickiego 2016/2017 kształcenie na kierunku Elektroradiologia I i II stopnia prowadzone jest na I Wydziale Lekarskim z Oddziałem Stomatologicznym. Od momentu powołania kierunku w 2012 roku, kształcenie prowadzono na II Wydziale Lekarskim z Oddziałem Anglojęzycznym.

3. Elektroradiologia I stopień

Kierunek *Elektroradiologia I stopnia* to jeden z czterech kierunków, gdzie realizacja praktyk oceniona została najwyżej. Średnia ocena **4,90** sytuuje go na czwartym miejscu, spośród kierunków prowadzonych na UM (patrz wykres nr 6).

Pomimo wysokiej średniej oceny realizacji praktyk, kierunek *Elektroradiologia I stopnia* **nie osiągnął wymaganego progu wiarygodności** – powyżej 10 (patrz tabela nr 2). Poszczególne praktyki realizowane na kierunku również **nie osiągnęły wymaganego progu wiarygodności badania**. W związku z powyższym nie została przeprowadzona analiza

wyników badania dla tego kierunku. Tabela nr 7 przedstawia ocenę poszczególnych praktyk realizowanych na kierunku. Pomimo wysokich ocen, wyniki nie mogą zostać uznane za wiarygodne. Do tabeli dołączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 7 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Elektroradiologia I stopnia.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 1 rok	4,80	 4,600
Praktyka wakacyjna po IV semestrze (do wyboru pracowni: TK; MR; radiografii cyfrowej; radiologii zabiegowej; radioterapii i planowania leczenia; diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	5,00	 3,300

4. Elektroradiologia II stopień

Kierunek *Elektroradiologia II stopnia* został oceniony wysoko – **4,69** (wykres nr 6). Kierunek *Elektroradiologia II stopnia* osiągnął bardzo dobry poziom wiarygodności badania – powyżej 30 (tabela 2). Analizując oceny poszczególnych praktyk można zauważyć, że jedynie dwie praktyki nie zostały ocenione, pozostałe osiągnęły wymagany próg wiarygodności badania – powyżej 10 (tabela nr 8).

Tabela 8 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Elektroradiologia II stopnia.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyka śródroczna w I semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,56	 16,000
Praktyka śródroczna w II semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,62	 12,250
Praktyka wakacyjna po II semestrze (do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 1 rok	4,90	 12,250
Praktyka śródroczna w III semestrze do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	0,00	 0,000
Praktyka śródroczna w IV semestrze do wyboru - RTG, TK, MR, radiologia zabiegowa, radioterapia, pracownia diagnostyki elektromedycznej) [praktyki zawodowe] 2 rok	0,00	 0,000

Średnia ogólna ocena jakości realizacji praktyk składa się z trzech elementów. Są to: *poziom zadowolenia studentów z odbytych praktyk, ich organizacja oraz rozwój umiejętności i kompetencji w czasie praktyk*. Każdy z tych elementów studenci kierunku *Elektroradiologia II stopnia* ocenili wyżej od ogółu studentów UM (wykres nr 20). Najwyżej oceniono *satysfakcję*

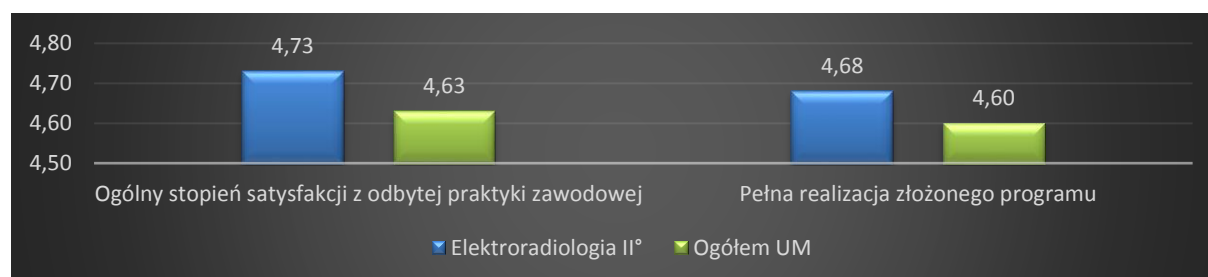
z odbytej praktyki ($\bar{x}=4,71$), od średniej oceny ogólnej dla UM jest to ocena wyższa o **0,1 pkt**. Najniżej – *organizację praktyk* ($\bar{x}=4,61$). Ocena jest prawie na tym samym poziomie co średnia ocena dla ogółu UM. Wykres nr 20 przedstawia szczegółowe dane.

Wykres 20 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku Elektroradiologia II°



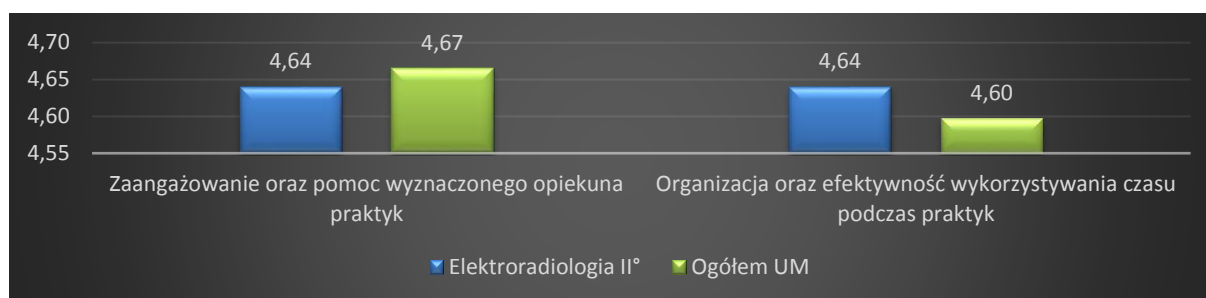
Elementy pierwszego aspektu *dotyczącego poziomu zadowolenia z odbytej praktyki*, tj. ogólny *stopień satysfakcji studentów z odbytej praktyki* oraz *realizacja programu praktyk* oceniono zdecydowanie wyżej (wykres nr 21) od ogółu studentów UM. *Ogólny stopień zadowolenia z odbytej praktyki* ($\bar{x}=4,73$) oceniono wyżej o 0,1 pkt, *realizację programu praktyki* ($\bar{x}=4,68$) wyżej o **0,08 pkt** od średniej ogólnej oceny UM.. Wyniki prezentuje wykres nr 21.

Wykres 21 Ocena poziomu zadowolenia studentów Elektroradiologii II stopnia z odbytych praktyk.



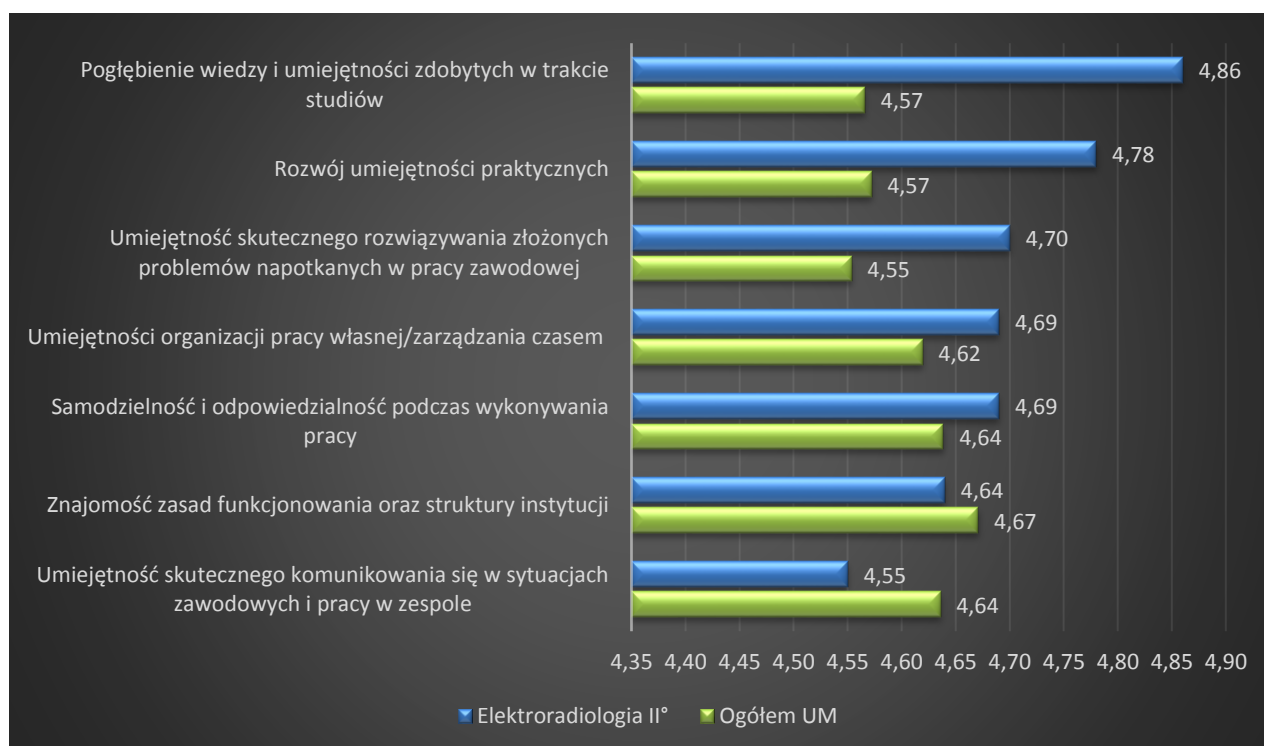
Wyniki badania wskazują na sprawną *organizację praktyk* na kierunku *Elektroradiologia II stopnia* ($\bar{x}=4,64$) (patrz wykres nr 20). *Efektywne wykorzystanie czasu w czasie praktyki* ($\bar{x}=4,64$) studenci ocenili wyżej o **0,04 pkt**. Ocena *zaangażowania opiekuna praktyki* w porównaniu z ogólną oceną dla UM jest niższa o **0,03 pkt**. Wykres nr 22 zawiera wyniki badania.

Wykres 22 Ocena organizacji praktyk na kierunku Elektroradiologia II stopnia.



Analizując ocenę poszczególnych aspektów *rozwoju poszczególnych kompetencji*, które zostały uwzględnione w badaniu (wykres nr 23) należy zwrócić uwagę, że najwyżej studenci ocenili *pogłębienie wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów* ($\bar{x}=4,86$) oraz *rozwój umiejętności praktycznych* ($\bar{x}=4,78$). Najniżej wypada ocena dotycząca *komunikowania się w zespole* ($\bar{x}=4,55$) oraz *znajomość zasad i funkcjonowania miejsca odbywania praktyki* ($\bar{x}=4,64$). Nadal są to oceny świadczące o wysokiej jakości praktyk. Wykres nr 23 prezentuje wyniki badań.

Wykres 23 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku Elektroradiologia II stopnia.



Ocena jakości praktyk na kierunku *Elektroradiologia II stopnia* jest bardzo wysoka. Należy jednak mieć na uwadze, że **dwie trzech ocenionych praktyk osiągnęły akceptowalny próg wiarygodności badania. Wyniki należy traktować z ostrożnością.**

5. Higiena stomatologiczna

Kierunek Higiena Stomatologiczna jest prowadzony na UM w Lublinie od roku akademickiego 2015/2016. W roku akademickim 2016/2017 z powodu braku zamieszczenia w systemie praktyk zawodowych realizowanych na I roku nie została przeprowadzona analiza. Badaniem objęto tylko praktyki realizowane na II roku studiów.

Jakość praktyk realizowanych na kierunku Higiena stomatologiczna została oceniona, w porównaniu do innych kierunków, bardzo nisko. Średnia ogólna ocena praktyk realizowanych na tym kierunku wyniosła **3,99**, co stawia ten kierunek na ostatniej pozycji pośród wszystkich kierunków prowadzonych na UM (patrz wykres nr 6).

Ocena ta jest rzetelna, gdyż frekwencja na tym kierunku wyniosła 50% (patrz tabela nr 2) a praktyki realizowane na kierunku osiągnęły wymagany poziom wiarygodności badania. Tabela nr 9 przedstawia średnią ocenę oraz poziom wiarygodności. Do tabeli dołączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 9 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Higiena stomatologiczna.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyki zawodowe semestralne [praktyki zawodowe] 2 rok	3,69	 13,000
Praktyki zawodowe (wakacyjne) [praktyki zawodowe] 2 rok	4,29	 13,000

Ogólna średnia ocena jakości praktyk składa się z trzech elementów. Są to: *poziom zadowolenia z odbytych praktyk*, *ich organizacja* oraz *rozwój umiejętności i kompetencji w czasie praktyk*. Wszystkie ocenione elementy realizacji praktyk studenci kierunku *Higiena Stomatologiczna* ocenili zdecydowanie niżej od średniej oceny dla ogółu UM (wykres nr 24). Najniższa ocena – **3,89** – dotyczy *satysfakcji studentów z odbytych praktyk*. Jest to ocena niższa od oceny ogółu studentów UM o **0,72 pkt**. Niską ocenę otrzymał element dotyczący *organizacji praktyk* (śr=**3,97**). Od średniej oceny ogólnej dla UM ocena ta jest niższa o **0,66 pkt**. Najwyżej oceniono *rozwój umiejętności i kompetencji* – **4,02**. Ocena ta jest niższa od średniej ogólnej oceny dla UM o **0,59 pkt**. Wykres 24 zawiera szczegółowe dane.

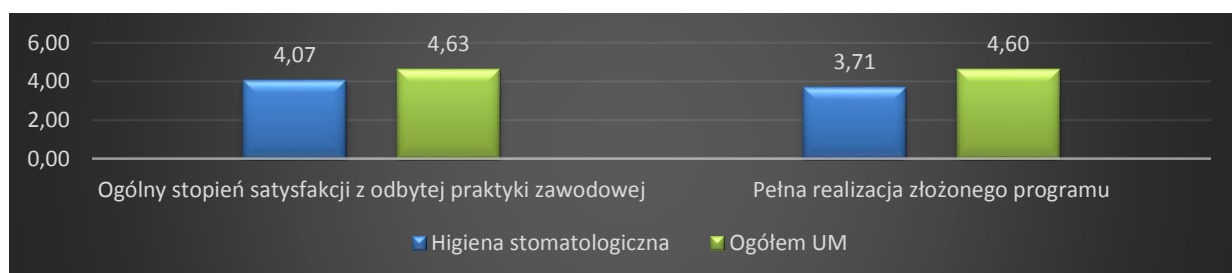
Wykres 24 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku Higiena stomatologiczna.



Wykres nr 25 przedstawia oceny elementów wchodzących w skład średniej oceny aspektu dotyczącego *poziomu zadowolenia z odbytej praktyki*. Zarówno realizację programu praktyki jak i stopień satysfakcji z odbytej praktyki studenci kierunku *Higiena Stomatologiczna* ocenili niżej od oceny średniej dla ogółu UM.

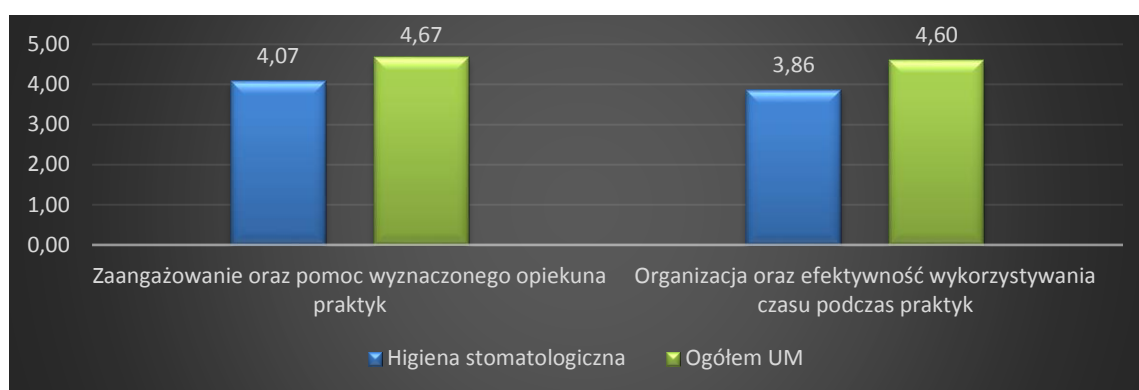
Poniżej 4,0 na pięciostopniowej skali oceniono *realizację programu studiów*. Średnia ocena **3,71** jest niższa od ogólnej oceny dla UM o **0,89 pkt**. Średnia ocena *stopnia zadowolenia z odbytej praktyki* ($\bar{x}=4,07$) jest niższa od oceny ogólnej dla UM o **0,56 pkt**. Wyniki przedstawia wykres nr 25.

Wykres 25 Ocena poziomu zadowolenia studentów Higieny stomatologicznej z odbytych praktyk.



Wyniki badania wskazują na sprawną *organizację praktyk* (wykres nr 26), jednak oceny dotyczące *zaangażowania opiekuna praktyki* ($\bar{x}=4,07$) oraz *efektywnego wykorzystania czasu podczas praktyk* ($\bar{x}=3,86$) są niższe o kolejno **0,6 pkt** i **0,74 pkt** od ogólnej oceny jakości praktyk na UM. Dane przedstawiono na wykresie nr 26.

Wykres 26 Ocena organizacji praktyk na kierunku Higiena stomatologiczna.



Oceny poszczególnych elementów aspektu *rozwoju umiejętności i nabycia kompetencji* podczas praktyk odbiegają znacząco od przeciętnej oceny na UM (wykres nr 27). Powyżej **4,00** studenci kierunku *Higiena stomatologiczna* ocenili *umiejętność organizacji pracy własnej* ($\bar{x}=4,14$) oraz *samodzielność i odpowiedzialność podczas wykonywania pracy* ($\bar{x}=4,14$). Oceny ww. aspektów są niższe od przeciętnej oceny na UM kolejno o **0,48 pkt** i **0,5 pkt**. Najniżej oceniono *umiejętność rozwiązywania problemów* ($\bar{x}=3,93$) oraz *rozwój umiejętności praktycznych* ($\bar{x}=3,93$). Są to oceny niższe od średniej oceny na UM o kolejno **0,62 pkt** i **0,64 pkt**. Wykres nr 27 przedstawia wyniki badania.

Wykres 27 Ocena rozwoju umiejętności i kompetencji w czasie praktyk przez studentów kierunku Higiena stomatologiczna.



Można stwierdzić, że praktyki na kierunku *Higiena stomatologiczna* spełniają swoją funkcję w stopniu zadowalającym. Ich ocena odbiega znacznie od średniej ogólnej oceny praktyk na UM. Dążąc do ich doskonalenia należy skupić się na zapewnieniu realizacji

wszystkich efektów kształcenia założonych w programie studiów, tak aby praktyki stanowiły uzupełnienie kształcenia w ramach zajęć.

6. Techniki dentystyczne

Kierunek *Techniki dentystyczne*, pomimo osiągniętego progu wiarygodności badania (tabela nr 2), **nie został poddany analizie ze względu na brak wiarygodności badania poszczególnych praktyk realizowanych na kierunku**. Tabela nr 10 przedstawia ocenę praktyk realizowanych na kierunku. Pomimo wysokich ocen, wyniki nie mogą zostać uznane za wiarygodne. Do tabeli dołączono legendę.

	wiarygodność bardzo dobra
	wiarygodność dobra
	wiarygodność akceptowalna
	brak wiarygodności badania

Tabela 10 Ocena poszczególnych praktyk realizowanych na kierunku *Techniki dentystyczne*.

Nazwa praktyki	Średnia	Wiarygodność
Praktyka semestralna [praktyki zawodowe] 2 rok	4,64	 2,0833
Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 1 rok	4,84	 9,1000
Praktyka wakacyjna [praktyki zawodowe] 2 rok	5,00	 1,0000

Tabela 1 Frekwencja studentów oraz poziom wiarygodności badania ze względu na poszczególne Wydziały UM w Lublinie.	6
Tabela 2 Frekwencja i poziom wiarygodności badania ze względu na kierunki studiów na UM.	7
Tabela 3 Odsetek ocenionych praktyk w roku akademickim 2016/2017.	8
Tabela 4 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na I WLZOS.	14
Tabela 5 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku lekarskim.	18
Tabela 6 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku lekarsko – dentystycznym.	22
Tabela 7 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Elektroradiologia I stopnia.	25
Tabela 8 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Elektroradiologia II stopnia.	25
Tabela 9 Średnia ocena i poziom wiarygodności praktyk realizowanych na kierunku Higiena stomatologiczna.	28
Tabela 10 Ocena poszczególnych praktyk realizowanych na kierunku Techniki dentystyczne.	31
Wykres 1 Poziom wiarygodności badania w ocenie praktyk zawodowych w latach 2013 - 2017.	6
Wykres 2 Ogólna ocena praktyk zawodowych realizowanych na poszczególnych wydziałach na UM w Lublinie.	9
Wykres 3 Ocena poziomu zadowolenia z odbytych praktyk zawodowych.	10
Wykres 4 Ocena organizacji praktyk zawodowych.	10
Wykres 5 Ocena kompetencji zdobytych podczas praktyk.	11
Wykres 6 Ocena praktyk zawodowych na poszczególnych kierunkach na UM w Lublinie.	12
Wykres 7 Ogólna ocena praktyk zawodowych na I WLZOS.	15
Wykres 8 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na I WLZOS.	15
Wykres 9 Ocena poziomu zadowolenia z odbytej praktyki na I WLZOS.	16
Wykres 10 Ocena organizacji praktyk na I WLZOS.	16
Wykres 11 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności podczas praktyk przez studentów I WLZOS.	17
Wykres 12 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku lekarskim.	19
Wykres 13 Ocena poziomu zadowolenia studentów kierunku lekarskiego z odbytych praktyk.	19
Wykres 14 Ocena organizacji praktyk na kierunku lekarskim.	20
Wykres 15 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku lekarskiego.	20
Wykres 16 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku lekarsko – dentystycznym.	22
Wykres 17 Ocena poziomu zadowolenia studentów kierunku lekarsko – dentystycznego z odbytych praktyk.	23
Wykres 18 Ocena organizacji praktyk na kierunku lekarsko - dentystycznym.	23
Wykres 19 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku lekarsko – dentystycznego.	24
Wykres 20 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku Elektroradiologia II°	26
Wykres 21 Ocena poziomu zadowolenia studentów Elektroradiologii II stopnia z odbytych praktyk.	26
Wykres 22 Ocena organizacji praktyk na kierunku Elektroradiologia II stopnia.	27
Wykres 23 Ocena rozwoju kompetencji i umiejętności w czasie praktyk przez studentów kierunku Elektroradiologia II stopnia.	27
Wykres 24 Średnie oceny poszczególnych elementów realizacji praktyk na kierunku Higiena stomatologiczna.	29
Wykres 25 Ocena poziomu zadowolenia studentów Higieny stomatologicznej z odbytych praktyk.	29
Wykres 26 Ocena organizacji praktyk na kierunku Higiena stomatologiczna.	30
Wykres 27 Ocena rozwoju umiejętności i kompetencji w czasie praktyk przez studentów kierunku Higiena stomatologiczna.	30

Ankieta oceny jakości praktyk zawodowych rok akademicki 2016/2017

Zwracamy się z prośbą o udział w badaniu dotyczącym oceny praktyk zawodowych. Państwa opinia jest niezwykle ważna dla zapewnienia ich najwyższej jakości dlatego prosimy o szczerą i rzetelną wypełnienie ankiety. Oceniając proszę posłużyć się skalą od 1 do 5 gdzie 1 oznacza ocenę zdecydowanie negatywną a 5 ocenę zdecydowanie pozytywną.

Nazwa i adres jednostki przyjmującej

Liczba godzin praktyki.....

1. Jak ocenia Pan/Pani ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki zawodowej?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

2. Jak ocenia Pan/Pani organizację oraz efektywność wykorzystywania czasu podczas praktyk

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

3. W jakim stopniu praktyki przyczyniły się do pogłębienia wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

4. Na ile poznał Pan/Pani zasady funkcjonowania oraz strukturę instytucji, w której odbywał Pan/Pani praktyki?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

5. Jak ocenia Pan/Pani zaangażowanie oraz pomoc wyznaczonego opiekuna praktyk?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

6. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętności praktyczne?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

7. W jakim stopniu praktyki nauczyły Pan/Pani samodzielność i odpowiedzialność podczas wykonywania pracy?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

8. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętność skutecznego komunikowania się w sytuacjach zawodowych i pracy w zespole?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

9. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętności organizacji pracy własnej/zarządzania czasem?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

10. W jakim stopniu praktyki rozwinęły Pan/Pani umiejętność skutecznego rozwiązywania złożonych problemów napotkanych w pracy zawodowej?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

11. Czy praktyki umożliwiły pełną realizację ich złożonego programu?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....

W jakim sektorze działa podmiot, w którym odbył Pan/Pani praktyki

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Komentarz.....